20/04/2019

Οι «Λαζαρίνες» που τραγουδούν τα «Κάλαντα του Λαζάρου»

/ Ορθόδοξες Προβολές

Η ανάσταση του Λαζάρου που εορτάζεται σήμερα Σάββατο συμβολίζει εκκλησιαστικά τον «προάγγελο» της Ανάστασης του Χριστού και σηματοδοτεί τη νίκη της ζωής επί του θανάτου. Πολλά είναι τα έθιμα στον Ελλαδικό χώρο που έχουν συνδεθεί με το Σάββατο του Λαζάρου, τα περισσότερα με τα χρόνια έχουν ξεχαστεί, ωστόσο σε κάποιες περιοχές της πατρίδας είναι ακόμα «ζωντανά» και διατηρούνται.

Του Αντώνη Μακατούνη

Ένα από τα πιο διαδεδομένα είναι τα «κάλαντα του Λαζάρου» που είναι μία σχεδόν αποκλειστικά γυναικεία υπόθεση με τις λεγόμενες «λαζαρίνες» που αποτελούνται από κοπέλες διάφορων ηλικιών ακόμα και κορίτσια της «παντρειάς» οι οποίες φορώντας ειδικές στολές αναγγέλλουν και τραγουδούν την Ανάσταση του αγαπημένου φίλου του Χριστού. Την παραμονή της εορτής μαζεύουν λουλούδια

από τα χωράφια,φτιάχνουν μικρά καλάθια και γυρνούν από σπίτι σε σπίτι αναγγέλλοντας το χαρμόσυνο μήνυμα (Ανάσταση του Λαζάρου). Στα καλάθια τους τοποθετούν τα κεράσματα, χρήματα ή άλλα φαγώσιμα που τους δίνουν οι νοικοκύρηδες.

Ποιό είναι το περιεχόμενο όμως, πώς αποτυπώνεται στα κάλαντα το θαύμα και η νίκη της ζωής επί του θανάτου; Συγκεκριμένα αναφέρεται:

«Σήμερα έρχετ' ο Χριστός ο επουράνιος θεός εις την πόλη ΒηθανίαΜάρθα κλαίει και Μαρία.Λάζαρον τον αδελφόντους και πολύ αγαπητόντους τρεις ημέρες τον θρηνούσαν και τον εμοιρολογούσαν.Την ημέρα την Τετάρτηκίνησ' ο Χριστός για να'ρθει και βγήκε η Μαρία έξω από τη Βηθανία.Και μπρος Του γονυκλινεί και τους πόδας του φιλεί. Και συνεχίζει, «Αν εδώ ήσουν Χριστέ μου,δεν θα πέθαιν' αδελφός μου.Μα και τώρα γω πιστεύω και καλόταταηξεύρω, ότι δύνασ' αν θελήσεις και νεκρούς να αναστήσεις».Λέγει:«Πίστευε Μαρία.Άγωμεν εις τα μνημεία».Τότε ο Χριστός δακρύζει και τον Άδη φοβερίζει.''Άδη, Τάρταρο και Χάρο,Λάζαρον θε να σου πάρω. Δεύρο έξω, Λάζαρέ μου, φίλε και αγαπητέ μου''.Λάζαρος απελυτρώθηΑνεστήθη και σηκώθη,Ζωντανός σαβανωμένος και με το κερί ζωμένος».

Image not found or type unknown

Αξιοσημείωτο είναι ότι η γιορτή έχει και την «ψυχολογική» της ερμηνεία, καθώς οι πιστοί εξέφραζαν την περιέργεια τους για το τι μπορεί να είδε ο Λάζαρος κατά την τριήμερη ταφή του, με αποτέλεσμα τα εν λόγω επίκαιρα κάλαντα να συνεχίζουν ως εξής: «Πες μας Λάζαρε τι είδες εις τον Άδη που επήγες; Είδα φόβους, είδα τρόμους, είδα βάσανα και πόνους, δώστε μου λίγο νεράκι να ξεπλύνω το φαρμάκι, της καρδούλας μου το λέω και μοιρολογώ και κλαίω. Του χρόνου πάλι να 'ρθουμε, με υγεία να σας βρούμε, και ο νοικοκύρης του σπιτιού χρόνια πολλά να ζήσει, να ζήσει χρόνια εκατό και να τα ξεπεράσει».

Ένα ακόμη ιδιαίτερο έθιμο είναι τα «λαζαράκια» ή «λαζαρούδια» που είναι τα κουλούρια που ζύμωναν οι γυναίκες πλάθοντας τα στο σχήμα του ανθρώπου. Όσα παιδιά είχε η κάθε οικογένεια τόσα «λαζαράκια» έφτιαχνε.

Στις ημέρες μας αυτές οι παραδόσεις διατηρούνται σε λίγες περιοχές, όμως οι «Λαζαρίνες» βρίσκονται σε περίοπτη θέση στα Τρίκαλα (σ.σ. ιερά μητρόπολη Τρίκης και Σταγών) και κάθε χρόνο κάνουν σταθερά την εμφάνισή τους. Επίσης στην Κοζάνη και στις Σέρρες γίνεται κάτι αντίστοιχο με τις νέες κοπέλες να συνεχίζουν την όμορφη παράδοση.